

VEŘEJNÁ ZAKÁZKA

**„Průzkumy potřeb zákazníků pro sektory hotelnictví, gastronomie,
catering, wellness, průvodců, cestovních kanceláří a agentur“**

ZÁVĚREČNÁ SOUHRNNÁ ZPRÁVA

Průzkum potřeb zákazníků pro sektor GASTRONOMIE (CATERINGU)

Pro

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

zpracovala

INCOMA GfK

DUBEN 2010

OBSAH

1. VYUŽITÍ SLUŽEB RESTAURACÍ

1.1 OBECNÁ FREKVENCE VYUŽITÍ

1.2 VYUŽITÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH CENOVÝCH KATEGORIÍ RESTAURACÍ

2. DŮLEŽITOST VLASTNOSTÍ RESTAURACÍ

2.1 VLASTNOSTI RESTAURACE

2.2 VLASTNOSTI PERSONÁLU

2.3 KVALITA SLUŽEB

2.4 OČEKÁVANÉ SLUŽBY VE VZTAHU K CENOVÉ KATEGORII RESTAURACE

3. SPOKOJENOST S NAPOSLEDY VYUŽITOU RESTAURACÍ

3.1 HODNOCENÍ CELKOVÉ SPOKOJENOSTI

3.2 SPOKOJENOST S VLASTNOSTMI RESTAURACE

3.3 SPOKOJENOST S VLASTNOSTMI PERSONÁLU

3.4 SPOKOJENOST S KVALITOU SLUŽEB

4. INFORMAČNÍ ZDROJE O RESTAURACÍCH

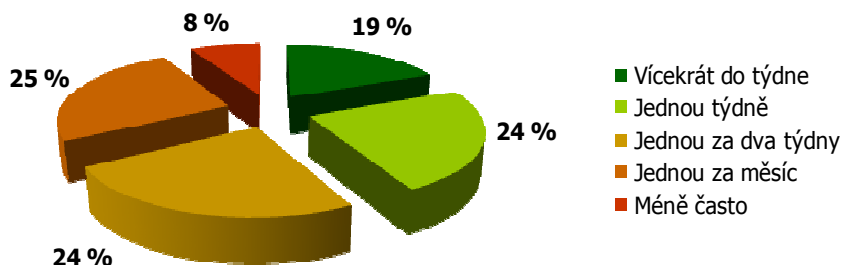
5. REZERVACE RESTAURACE

1. VYUŽITÍ SLUŽEB RESTAURACÍ

Využití služeb restaurací, stejně jako další aspekty sektoru gastronomie/cateringů sledované v předkládané zprávě z výzkumu provedeného společností INCOMA GfK pro Ministerstvo pro místní rozvoj, byly sledovány formou dotazování specifické **cílové skupiny respondentů**, která byla do tohoto výzkumu zařazena. Jedná se o respondenty ve věku 18 a více let, kteří se v posledním půlroce nezúčastnili výzkumu trhu či výzkumu veřejného mínění, nepracují v mediální, výzkumné oblasti nebo oblasti veřejného stravování a konečně **kteří byli během posledního měsíce na „větším“ obědě, večeři apod. v restauraci v ČR, přičemž relevantní je jen návštěva, kdy si restauraci vybíral respondent sám.**

1.1 OBECNÁ FREKVENCE VYUŽITÍ

V rámci cílové skupiny navštěvuje restauraci **19 %** respondentů **vícekrát týdně** a dohromady alespoň **jednou za týden** sem zavítá **43 %** respondentů. **92 %** respondentů uvádí minimálně **měsíční frekvenci**.

Návštěvnost restaurací „přímo úměrně“ klesá s věkem. Zatímco mezi mladými do 29 let je více než 1/2 (53 %) respondentů s alespoň týdenní frekvencí návštěvnosti, ve věkové skupině nad 60 let se jedná jen o necelou 1/4 (24 %). Frekvence obdobně roste se zvyšující se úrovní vzdělání, ne zcela pravidelně i s příjmy domácnosti. Restaurace častěji navštěvují muži.

Mezi monitorovanými městy (Praha, Brno, Slavkov, Třeboň, Vimperk) jsou právě z hlediska frekvence návštěvnosti restaurací poměrně zřetelné rozdíly. Nejvyšší byla indikována v moravských lokalitách, v Brně (28 % respondentů uvádí návštěvnost vícekrát týdně!) a s odstupem ve Slavkově (17 %), na opačném konci se umístil Vimperk (7 %).

1.2 VYUŽITÍ PODLE JEDNOTLIVÝCH CENOVÝCH KATEGORIÍ RESTAURACÍ

Pro účely sledování cenové/kvalitativní úrovně byly restaurace rozděleny do čtyř kategorií: s cenou hlavního jídla bez nápojů do 90 Kč, 90-150 Kč, 150-200 Kč a nad 200 Kč. Poslední dvě kategorie byly v analýze a přílohových grafických výstupech sloučeny do jedné kategorie z důvodu nízkého (nereprezentativního) počtu respondentů v kategorii nad 200 Kč.

Do restaurací s cenami hlavních jídel **90-150 Kč** zaměřila cca **1/2 respondentů**, necelá 1/4 (24 %) navštívila restaurace nejnižší cenové kategorie, zbývající 1/4 připadá na restaurace dražší – 19 % s cenami jídel 150-200 Kč, 5 % nad 200 Kč.

Výběr kategorie restaurace je determinován zejména **příjmovou úrovní** respondentů, jisté diference však existují i při pohledu z jiných sociodemografických hledisek. Návštěvnost dražších restaurací roste se zvyšující se úrovní vzdělání, vyšší je u produktivních ve věku 30-44 let. Mezi muži a ženami je rozdíl spíše v návštěvnosti těch nejlevnějších restaurací (vyšší u mužů). Diferenciace mezi městy je pak dána také **nabídkou restauračních zařízení**.

2. DŮLEŽITOST VLASTNOSTÍ RESTAURACÍ

Respondenti subjektivně hodnotili důležitost jednotlivých vlastností restaurací, vlastností jejich personálu a kvality služeb. Při hodnocení důležitosti využívali školních známek, kde 1=velice důležité, 5=zcela nedůležité. Pro potřeby analýzy byly využity průměrné hodnoty ze známek udělených respondenty jednotlivým vlastnostem.

2.1 VLASTNOSTI RESTAURACE

Při výběru restaurace je rozhodující její **čistota** (průměrná známka 1,29); tu za důležitou považuje **93 %** respondentů (cca 80 % za velice důležitou). Za ní následují s odstupem **udržovanost** restaurace (1,53), **personál** (1,58) a **atmosféra** (1,61). Cenová úroveň tak není bezprostředně nejdůležitější, řadí se však také mezi atributy rozhodující o výběru.

Jako méně důležité byly hodnoceny: příslušnost k řetězci (3,30), připojení k Internetu (3,17) a nekuřácké prostředí restaurace (2,53). Nicméně výslednou důležitost některých vlastností ovlivnila silná **polarizace** respondentů a nelze proto konstatovat, že by byly nedůležité. To se týká např. nekuřáckého prostředí (naprosto nedůležité / omezující pro kuřáky), připojení k Internetu (lidé nevyužívající mobilního připojení) či možností parkování (neřidiči).

2.2 VLASTNOSTI PERSONÁLU

Ve vztahu k personálu kladou respondenti největší důraz na **vstřícnost** (průměrná známka 1,38), **aktivitu a všímavost** (1,47) a **rychlost a pohotovost** (1,49). Jedná se tedy primárně o vlastnosti, které bezprostředně ovlivňují komfort užívaných služeb. Teprve za těmito atributy následují jednak formální vlastnosti představované profesionalitou chování (1,56) a vzhledem a upraveností personálu (1,63) a jednak čistě pocitové dojmy.

Respondenti na druhou stranu od personálu nejméně vyžadují uvedení ke stolu (2,86), jednotnou uniformu (2,85), jazykovou vybavenost (2,72) a dotaz na spokojenost (2,69), což jen podtrhuje primárně **praktický přístup** k výběru restaurace podle obsluhujícího personálu.

2.3 KVALITA SLUŽEB

Z hodnocení důležitosti kvalitativních parametrů nabídky restaurací vyplývá, že zákazníci jsou poměrně **nároční**, celou řadu různých atributů spojených s návštěvou restauračního zařízení považují za jednoznačně důležité. Těmi rozhodujícími prvky jsou **kvalita jídla, správnost vyúčtování** (oba parametry s průměrnou známkou 1,24!), dále **čerstvost potravin** (1,30), **čistota toalet** (1,35), **vzhled a úprava pokrmů** (1,48). Podstatnou roli však sehrávají i prvky spojené s rychlostí návštěvy jako např. doba čekání na objednávku či rychlost placení.

Méně významná je specifičnost nabídky reprezentovaná pokrmy z místních potravin, (2,74), sezónními pokrmy (2,45), regionálními pokrmy (2,37) a regionálními nápoji (2,16). Nižší důležitost mají i služby spojené s placením – příjem stravenek (2,54) a tištěný účet (2,51).

2.4 OČEKÁVANÉ SLUŽBY VE VZTAHU K CENOVÉ KATEGORII RESTAURACE

Cenová úroveň restaurací určitým způsobem koreluje s očekáváními / náročností zákazníků. Oproti střední cenové kategorii se u nižší kategorie jedná spíše o odlišnou **strukturu** vyžadovaných služeb, u vyšší kategorie pak o **intenzitu**, s jakými jsou služby vyžadovány. Následující tabulka sumarizuje výsledky z hlediska očekávaných služeb v jednotlivých cenových kategoriích restaurací. Služby zde uvedené dosáhly u jednotlivých kategorií (při využití stupnice 1=určitě očekává, 5=určitě neočekává) průměrné známky max. 2.

Tabulka: Očekávané služby ve vztahu k cenové kategorii restaurace

Cenová kategorie restaurace	Očekávané služby
Všechny kategorie	čistota, udržovanost, čerstvost použitých surovin, přehlednost menu, vzhled a upravenost personálu, popis složení pokrmů v menu, schopnost personálu poradit s výběrem jídla
Kategorie 3 (cena do 90 Kč)	navíc: pitná voda zdarma na stole, přijímání stravenek
Kategorie 2 (cena 91-150 Kč)	navíc: schopnost personálu poradit s výběrem vín, přijímání platebních karet, nekuřácká část
Kategorie 1 (cena nad 150 Kč)	navíc: schopnost personálu poradit s výběrem vín, přijímání platebních karet, nekuřácká část, jídlo bez použití polotovarů

3. SPOKOJENOST S NAPOSLEDY VYUŽITOU RESTAURACÍ

Respondenti hodnotili také spokojenost s naposledy navštívenou restaurací a jejími jednotlivými vlastnostmi včetně vlastností personálu a kvality služeb. Při hodnocení spokojenosti využívali školních známek, kde 1=velice spokojen/a, 5=zcela nespokojen/a. Pro potřeby analýzy byly opět využity průměrné hodnoty z udělených známek.

3.1 HODNOCENÍ CELKOVÉ SPOKOJENOSTI

Celková spokojenost s navštívenou restaurací byla analyzována na základě přímého dotazu na spokojenost a na základě dotazu k naplnění očekáváníí vzhledem k ceně.

Pokud jde o celkovou spokojenost s poslední návštěvou restaurace, **86 %** respondentů bylo **spokojeno** (39 % zcela a u 47 % převládala spíše spokojenost). Průměrná známka činí 1,81. Nižší spokojenost vyjádřila hlavní produktivní skupina lidí ve věku 30-44 let (1,92), starší 60 let, muži a domácnosti střední příjmové úrovně.

Spokojenost se evidentně zvyšuje s rostoucí frekvencí návštěvnosti restaurací, z čehož lze dovozovat např. lepší informovanost zkušenějších uživatelů, určitou míru setrvačnosti pokud jde o volbu restaurace apod. Nejvyšší spokojenost vyjádřili lidé, kteří navštívili restaurace **nižší cenové kategorie** (s cenou hlavního jídla do 90 Kč).

Mezi sledovanými městy jsou poměrně značné rozdíly – s restauracemi nejspokojenější jsou lidé **v malých městech v Čechách** (Vimperk – 1,38, Třeboň – 1,65), za nimi následuje Praha (1,75), restaurace v moravských městech pak byla hodnocena ještě o poznání hůře (Brno – 1,94, Slavkov – 2,14).

Vysokou spokojenost s restauracemi potvrzují i výsledky získané dotazem na vůli opakovat návštěvu i v situaci, kdy by respondent měl všechny informace získané během návštěvy restaurace předem (Ø známka 1,81 na stupnici 1=určitě by chtěl být opět ve zvoleném zařízení, 5=určitě by nechtěl) i dotazem na doporučení ubytovacího zařízení přátelům (Ø známka 1,84 na stupnici 1=určitě by doporučil, 5=určitě by nedoporučil).

DOTAZ	určitě ano (%)	spíše ano (%)	spíše ne (%)	určitě ne (%)
Spokojenost?	39	47	3	1
Opakování návštěvy?	43	39	4	2
Doporučení přátelům?	44	37	3	3

Pozn.: ostatní se vyjádřili neutrálně

Ve vztahu k realizované útratě v restauraci převažuje hodnocení **odpovídající ceně, 76 %** respondentů dostalo služby na očekávané úrovni. **11 %** respondentů deklaruje, že získalo více, než očekávalo, **13 %** pak méně. V tomto případě jsou nejspokojenější návštěvníci **dražších restaurací** (s cenou hlavního jídla nad 150 Kč), „nejhůře“ dopadly restaurace střední cenové úrovně (90-150 Kč).

3.2 SPOKOJENOST S VLASTNOSTMI RESTAURACE

S celou řadou vlastností naposledy navštívené restaurace jsou respondenti vysoce spokojeni, zejména s **čistotou prostředí** (1,51) a **lokalitou** (1,53), následovanými **cenou** (1,62), **personálem** (1,64), **atmosférou** (1,65), **službami** (1,67), **udržovaností** restaurace (1,68) a **typem kuchyně** (1,69). Nižší spokojenost vyjádřili respondenti jen s těmi méně důležitými, resp. jen částí populace upřednostňovanými vlastnostmi, jakými jsou např. příslušnost k řetězci, připojení k Internetu či nekuřácké prostředí restaurace.

Spokojenost s vlastnostmi restaurace tedy do určité míry kopíruje jejich důležitost, zaostává však v případě těch nejdůležitějších prvků – čistoty a udržovanosti restaurace. Spokojenost naopak vysoce převyšuje důležitost nejen u vlastností spjatých s prvotní volbou (lokalita, cena, dobrá pověst restaurace), ale také např. v případě parkování či méně důležitého připojení k Internetu.

3.3 SPOKOJENOST S VLASTNOSTMI PERSONÁLU

Spokojenost s personálem je z hodnocených oblastí nejnižší, přesto i personál je ve většině parametrů vnímán spíše pozitivně. Nejvyšší míru spokojenosti vyjádřili respondenti v případě **vstřícnosti** (1,63), **vzhledu a upravenosti** (1,65), **celkového dojmu** (1,68), **rychlosti a pohotovosti** (1,68) a **prvního dojmu** (1,69). Primárně jsou tedy spokojeni s vlastnostmi praktickými, formálními i pociťovými.

Ve vztahu k důležitosti vlastností se však u spokojenosti projevují jisté rezervy. To se týká především praktických vlastností – **vstřícnosti, rychlosti a pohotovosti, aktivity a všímavosti**, ale také např. profesionality vystupování. Některé méně důležité vlastnosti, např. jazyková vybavenost či jednotná uniforma pak vycházejí z hodnocení relativně lépe.

3.4 SPOKOJENOST S KVALITOU SLUŽEB

Vysoká spokojenost panuje, pokud jde o **správnost vyúčtování** (1,35), **kvalitu jídel** (1,48), **čistotu toalet** (1,55), **rychlost placení** (1,58), **čerstvost použitých potravin** (1,59) a **vzhled a úpravu pokrmů** (1,60). Nicméně i u většiny dalších atributů převažuje spokojenost nad nespokojeností s výjimkou nabídky pitné vody zdarma na stole (2,54).

Právě u služby **pitné vody k dispozici** nejzřetelněji zaostává spokojenost za důležitostí, rezervy z tohoto pohledu však lze spatřovat u více dalších vlastností, u těch relativně méně důležitých – doby čekání na objednávku, přístupu k řešení stížností, informací o složení pokrmů na jídelním lístku; ale i u těch nejdůležitějších – čerstvosti potravin, kvality jídla, čistoty toalet.

4. INFORMAČNÍ ZDROJE O RESTAURACÍCH

Informační zdroje o restauracích lze z hlediska výsledků výzkumu rozdělit do čtyř kategorií, a sice: **osobní zkušenost** (38 % navštívilo restauraci na základě vlastní předchozí osobní zkušenosti), **doporučení známých** (shodně 38 % respondentů, kteří dali na doporučení přátel, známých), **Internet** (11 % respondentů vyhledávalo informace přímo na webu restaurace, 3 % na recenzních stránkách a 3 % v internetových diskuzích) a **propagační materiály** restaurace (9 %). **23 %** respondentů žádné informace nevyhledávalo, tyto respondenti se pro návštěvu restaurace rozhodli **impulzivně**.

Vztah k **recenzním internetovým stránkám**: využívá je celkem **23 %** dotázaných, pro **8 %** jsou dokonce významným zdrojem informací. Naopak cca 30 % dotázaných neví o jejich existenci a konečně **většina ví o jejich existenci, ale nevyužívá je** (43 %).

5. REZERVACE RESTAURACE

Restauraci si dopředu **rezervovalo 22 % respondentů**. Hlavním distribučním kanálem byl v případě rezervací **telefon**, který využila celá **1/2** rezervujících. **1/3** si zarezervovala stůl v restauraci při **osobní návštěvě**, **15 %** prostřednictvím **webových stránek** restaurace.